

ČETIRI PESNIKA

iz najnovije ukrajinske poezije

igor kalinec

OLEKSA NOVAKIVSKI

I

Osvetljena sunčevom stihijom,
gledala je s njegovih slika
očima,
punim
neizrecivog bola.
I zbog toga, šta je on žudeo za buntom
i oštrinom,
kao sečiva,
muzike,
ona je morala biti
njegova muza.

II

Bio je zamišljen i veličanstven,
i ispunjavajući vas sunčev prostor,
prema ljudima je okrenuo lice
mudro i oštro.
A ona, sedeći negde u perspektivi,
s licem oborenim na ruke,
s licem odsutnim i lepim,
ona je bila njegov autoportret.

MARIJKA

Zbog nečeg tugujem za tobom, Marijka,
u olucima sećanja raspadaju se jesenji
simboli.
Belogrki mesec sa zlatnih žalova
susrećem večno, samotan, kao prst.

Slušaš li još vukodlake basove vetrova,
koji za igorama uzdišu jalovi; vrag da ih
nosi!

Il, možda, isto ko ja, sama sa sobom,
veslima uspomena, kroz jesen, kao po
moru, brodiš!

Sad više ne možemo mimoići nežnosti:
u olucima sećanja raspali su se jesenji
simboli
Zbog jednog poljupca plaćam večiti danak
belogrkom mesecu i zlatnim nebesima.

* * *

kad sam se poklonio
Ladi i Perunu
postao sam čovek

kad sam se poklonio
nerazrušivom zidu
postao sam država

kad sam se poklonio
samom sebi
postao sam beskućnik
Skovoroda

sad se osvrćem
na svih sto strana
bespuća

boris nečerda

HLEB U SVITANJU
(Odlomak iz poeme LADA)

U svitanju, ljubavi, u svitanju
ima sto misli,
al' iskustva nema.

U svitanju — tragični izraz neba.
Ptice u njemu — nerasploženi za razgovor
u svitanju, ljubavi,
hleb jedemo,

studen hleb —
ko kruška septembarska.
Tako slađano,
tako pijano,
tako providno —

kao da su nam oboma natili vina!
Tišina uokolo.

Ali uz sve —
suvi ozvučeni trupac ...
i čuje se zvuk nepoznatog jezika
u neživim, svakodnevnim stvarima ...

i ribe izbacuju njuške iz mora,
zapanjuju ihtiologe — vrište ...
i otrovi lebde ispod nosnica,
i plavetnilo guta golubove ...

Kao telo zvona, oblo i prazno,
u svitanju je nad nama visina!

Samo tako:
razvejati papir lugom,
pokleknuti pred krilom čistoće
i rimu — nespretnu pomoćnicu —
oterati na sve četiri strane!

Lado moja, Lado! U svitanju, podsećaju
budilnici — na rad,
na drugo — izgužvana posteljina,
grubo prostrta mislima,

a sve zajedno, na tebe,
u svitanju me podsećaju.

U beloju košulji, Lado,
(ne zbog sahrana ili svadbi —
zbog rituala posvećenja
u pesnika i radnika!)

uz crni hleb sedam
u beloju košulji, Lado,
gladnog oka, Lado,
uz crni hleb sedam.

Ne nadmećem se s vukom:
ispočetka se pričešćujem —
sečem okrugli okrajak,
zabeljujem saće solju,
opijam se ...
a dalje — obično ...

U svitanju sve je plavo:
plava sen, i golub, i krletke.
I svet stoji, kao nag Bog,
prekrasan u savršenstvu čoveka.

A nebo željno razgovora.
A trotoari se lepe za noge.
U svitanju, ljubavi, hleb jedemo ...

Bog zna, čim ćemo ga platiti.

mikola holodni

utroje su proživeli život
prvi je govorio na nemačkom
drugi je govorio na francuskom
treći je govorio na kineskom
kad je govorio prvi
drugi je mislio
da on razgovara s trećim
a treći je mislio
da on razgovara s drugim
kad je govorio drugi
prvi je mislio
da on razgovara s trećim
a treći je mislio
da on razgovara s prvim
kad je govorio treći
drugi je mislio
da on razgovara s prvim
a prvi je mislio
da on razgovara s drugim
utroje su proživeli život

UTROJE SU PROŽIVELI ŽIVOT

srušio se jedan na asfalt
i nestao pod zemlju
srušio se drugi na asfalt
i nestao pod zemlju
srušio se treći na asfalt
i nestao pod zemlju
mi stojimo na asfaltu i skandiramo
četvrti
četvrti
četvrti

I NESTAO POD ZEMLJU

čuteći skitaju dvojica po gradu
od 7-e godine
jer prvi očekuje
da mu nešto kaže drugi
a drugi očekuje
da mu kaže nešto prvi
čuteći skitaju dvojica po gradu
od 6-e godine
jer prvi očekuje
da mu nešto kaže drugi
a drugi očekuje
da mu kaže nešto prvi
čuteći skitaju dvojica po gradu
od 5-e, od 4-e, od 3-e, i tako dalje
godine
jer prvi ne zna
da drugi nema jezik
a drugi ne zna
da nema jezik prvi
čuteći skitaju dvojica po gradu

DVOJICA U GRADU

vasilj goloborotko

ZLATNA PTICA

U aprilu,
po belom nebu višnjinog mleka,
lete zlatne ptice.
Zlatne ptice krovova.
One lete-lete
i, kao golubovi, ponovo sedaju na kuće.
Tako je jedna zlatna ptica
doletela, iz belog neba, do mene
i uzela moje ruke, moje srce,
moje oči i moj spokoj.
I ponovo je iščezla u belom nebu.
Dugo sam lutao,
dugo lutao —
dok ne pronađoh tu pticu zlatnu.
— Vрати mi, ptico zlatna,
moje ruke, moje srce,
moje oči i moj spokoj! ...
A ispod krila zlatne ptice
odprhnula je devojčica,
sićušna-sićušna —
u čašicu višnjinog cveta bi stala! —
i na njenim majušnim belim dlanovima
ležale su moje ruke, moje srce,
moje oči i moj spokoj! ...

CVET KOJI JE PROCVETAO NA VODI

Pošla je mladica na reku prati,
na beli kamen je sela,
dole košulje leže,
u ruci praklječa skače,
kao pače sivo.
A na vodi cveta svet:
jedna latica — oči draganove,
druga latica — usne draganove,
treća latica — čelo
draganovo.
Cveta na vodi, cvetom
trolatičnim,
lice draganovo.
Bacila je mladica praklječu,
bacila košulju belu
(košulju, koju on nikad odenuti neće,
sem, možda, u snu)
i baci se u vodu da ubere
cvet — lice draganovo,
i razidoše se plavi krugovi,
i razidoše se crveni krugovi,
razidoše se beli krugovi.
I odjednom,
zatreperi mladica
od tužnih akorda plača;
i pade na cvet rosa,
i pade na košulju draganovu rosa ...
Na reci, na kamenu belom,
mladica je prala.

BELESKE O AUTORIMA:

IGOR KALINEC je rođen 1939. godine u Hodorovi kod Lavova. Završio je Filološki fakultet u Lavovu. Radio je kao naučni saradnik u oblasnom arhivu Lavova. Autor je zbirki pesama: *Oganj Kupala* (1966), *Otvoranje vertepa* (1970), *Sabirajući čutanja* (1971) i *Krunisanje strašila* (1972). Knjiga *Oganj Kupala*, doživela je drugo izdanje 1975. godine. Ovo je prvi put da se poezija I. Kalineca pojavljuje u prevodu na naš jezik.

BORIS NECERDA je rođen 1939. godine u selu Jareške kod Zitomira. Studirao je na Institutu inženjera morskog flote u Odesi. Neko vreme je radio u redakciji oblasnih komsomolskih odeskih novina. Prvi izbor pesama objavljuje u časopisu *Ranok* (Jutro) 1958. Autor je zbirki pesama: *Kontinent* (1963), *Lada* (1965), *Bareljefti* (1967) i dr. Prvi put se pojavljuje u prevodu na naš jezik.

MIKOLA HOLODNI je rođen 1940. godine u majuru Stajgaljivka kod Cernjigiva. Studirao je na Filološkom fakultetu u Kijevu.

Prve pesme objavljuje 1963. godine u časopisu *Dnijpro*. Autor je zbirki pesama: *Krik s mogile* (1969) i *Kuda i zašto otiče voda?* (1972). Prvi put se pojavljuje u prevodu na naš jezik.

VASILJ GOLOBOROTKO je rođen 1946. godine kod Luganska. Studirao je na kijevskom univerzitetu. Prve pesme objavljuje 1964. godine. Autor je zbirki pesama: *Leteće prozorče*, *Pastir cveća*, *Ikar na leptirovim krilcima* i *Od studenca do studenca*. Prvi put se pojavljuje u prevodu na naš jezik.

Izbor, prevod s ukrajinskog
i beleške:
Srđan Đ. Rašković